

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

Jhk, jet J.nr. 601-31

Dato: 13.maj 2005

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af den 21. april 2005 følger hermed - i 5 eksemplarer - socialministerens svar på spørgsmål nr. 180 ad L 38

Spørgsmål nr. 180 ad L 38:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 19. april 2005 fra De Samvirkende Invalideorganisationer, jf. L 38 - bilag 21.”

Svar:

De Samvirkende Invalideorganisationer - DSI - fremfører i deres henvendelse vedrørende forslag til lov om social service (L 38) en række synspunkter om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO), som jeg i det følgende vil kommentere:

DSI fremfører, at VISO skal være en selvejende institution med egen bestyrelse, ikke en styrelse under Socialministeriet.

En selvejende institution ville efter min mening være uhensigtsmæssig til at løse VISO's opgaver. Den tilsvarende opgave med at yde og udvikle specialrådgivningen er i dag en offentlig opgave, som ligger hos de amtslige myndigheder. Dette ansvar kan man ikke overdrage til en privat institution. En selvejende institution ville blandt meget andet indebære, at bestyrelsesmedlemmerne ville kunne gøres ansvarlige, hvis institutionen eksempelvis kom i økonomisk uføre eller ikke tilrettelagde arbejdet med at indgå de mange kontrakter om specialrådgivning på en hensigtsmæssig måde.

VISO vil blive organiseret med en mindre central enhed på ca. 50 årsværk, en vidensdel på ca. 100 årsværk samt et netværk på ca. 250 årsværk, hvor specialisterne er placeret decentralt, idet de er ansat i kommuner, regioner eller i private tilbud. Netværket fastholdes således som en del af det kommunale/regionale tilbud, dvs. forbliver lokalt i de tilbud, hvor de i øvrigt arbejder.

Det er kun den centrale enhed, som vil blive organiseret som en styrelse.

Styrelsen skal bl.a.:

- Sikre én indgang til overblik over VISO's funktioner, den eksisterende viden - hvem der laver hvad, og hvor man skal henvende sig

- Sikre en koordineret vidensopbygning, -udvikling og grundlag for bestyrelsens vurdering af dimensioneringen inden for den samlede ramme
- Have overblik over den kommunale og regionale rådgivningsstruktur
- Kunne foretage en faglig vurdering som grundlag for at henvise kommuner, institutioner/botilbud og borgere til den rigtige viden og rådgivning
- Sikre overblik over og samarbejde med netværk i øvrige sektorer, herunder arbejdsmarkedssektoren og sundhedssektoren.
- Være sekretariat for den faglige bestyrelse for VISO

Styrelsen skal tillige indgå kontrakter mellem VISO og de kommuner, regioner og private tilbud, hvor netværket, dvs. viden og ekspertise om de mest specielle og komplicerede enkeltsager, befinder sig, således at VISO kan henvise kommuner og borgere hertil.

Netværket vil blive sammensat, så der er en ekspertviden på alle områder, herunder også forskellige mindre handicapområder.

At VISO bliver oprettet som en styrelse betyder, at jeg som socialminister har det overordnede ansvar, og at styrelsens direktør er ansvarlig for styrelsens virksomhed.

For at jeg kan leve op til mit overordnede ansvar er det meget vigtigt, at der er en faglige bestyrelse, der bl.a. løbende følger udviklingen i behovene for specialrådgivning, løbende vurderer dimensioneringen af indsatsområderne og løbende evaluerer VISO's virksomhed. Den faglige bestyrelse skal derudover drøfte vidensopsamling om den løbende udvikling i behovene for specialrådgivning og i den indsats, der leveres fra VISO, ligesom det vil være en vigtig opgave for bestyrelsen at pege på eventuelle behov for at tilknytte nye specialer til VISO's netværk, som kan dække nye opståede behov inden for VISO's samlede økonomiske ramme.

DSI fremfører, at VISO skal organiseres med en central bestyrelse og en række fagsøjler med hver sin bestyrelse.

Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) organiseres ikke på forhånd med fast afgrænsede faglige råd for de enkelte områder, idet det vil være en opgave for VISO's faglige bestyrelse at drøfte, hvordan man bedst muligt knytter forbindelse til eksterne eksperter.

Ifølge DSI er VISO's målgruppe for bred. DSI mener, at der er brug for et selvstændigt VISO, der alene har mennesker med handicap som målgruppe, hvor sindslidende er en del af handicapgruppen.

Jeg er ikke enig i DSI's synspunkt. VISO skal dække hele servicelovens område, så også viden, specialrådgivning og udredning samles og udvikles i forhold til andre målgruppe, som fx misbrugere og hjemløse.

En atomisering af VISO på enkelte hovedgrupper og eventuelt yderligere undergrupper vil væsentlig svække målsætningen om, at VISO sikrer et samlet, landsdækkende overblik over viden og specialrådgivning og har mulighed for at udvikle og udnytte viden og rådgivning på tværs af forskellige emneområder.

DSI fremfører, at VISO selv skal visitere borgere, der skal have fri adgang til både specialrådgivning og udredning.

Udredning er – modsat specialrådgivning – et egentligt sagsforberedende skridt. Udredning danner grundlaget for den kommunale myndigheds beslutning om valg af indsats. Det er derfor vigtigt, at der er tæt dialog mellem kommunen, som beslutter, og den der udreder. I modsat fald risikerer borgeren at gennemgå en udredningsproces, der ikke anvendes til noget.

Borgere vil kunne henvende sig direkte til VISO om specialrådgivning, men i langt de fleste tilfælde er det mest hensigtsmæssigt for borgeren, at henvendelsen går via kommunen for at sikre en dialog mellem borger, den ansvarlige myndighed (kommunen) og den rådgivende instans (VISO).

Ligesom i dag er det også efter kommunalreformen kommunen, som har ansvaret for at yde udredning til dens borgere. Dette ansvar tydeliggøres efter kommunalreformen af, at der fremover kun er én myndighed, nemlig kommunen, som har det fulde myndigheds- og finansieringsansvar i forhold til borgerne. Kommunen kan søge hjælp til sin udredning hos andre kommuner, hos private eller i regionale tilbud samt for så vidt angår de få mest specialiserede og komplicerede sager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud, hos VISO.

Udgangspunktet er at fastholde princippet om kun én myndighed, og at henvisning til udredning i VISO sker gennem kommunen. Det er kommunen, som træffer afgørelse om de tilbud, borgeren skal have, og især når der er tale om meget komplicerede og specialiserede sager, er det vigtigt, at borger og kommune så hurtigt som muligt er i dialog om mulighederne for hjælp. På baggrund af en udredning af sagen træffer kommunen afgørelse om de ydelser, borgeren skal have. Såfremt kommunen mener at have brug for det, kan den henvise borgeren til en vejledende udredning hos VISO, ligesom borgeren selv kan bede om det. Det er således det mest hensigtsmæssige for borgeren, at henvendelsen går via kommunen, dels for at sikre en hurtig dialog mellem kommune og borger dels for at sikre en dialog mellem borger, den ansvarlige myndighed (kommunen) og den rådgivende instans (VISO).

Et kommunalt afslag på udredning i VISO vil kunne indbringes for det sociale nævn.

DSI fremfører, at VISO skal dimensioneres, så det er realistisk at løfte viden-, specialrådgivnings- og udredningsopgaven. Der skal med hensyn til økonomien tages højde for, at VISO skal dække hele handicapområdet. I dag er ikke alle handicapområder fx dækket af vidensfunktioner.

Det er jeg helt enig i, og jeg mener, at vi har fundet den rigtige dimensionering af VISO ud fra en kortlægning af den eksisterende amtskommunale specialrådgivning og med henblik på en fortsat vidensudvikling, også i forhold til områder, der i dag ikke er omfattet af en formaliseret vidensfunktion.

DSI fremhæver, at VISO skal arbejde tværfagligt og tværsektorielt.

Formålet med VISO er at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret vidensindsamling og -udvikling, samt at sikre specialrådgivning og vejledning til borgere og kommuner og skabe et landsdækkende overblik over den samlede specialrådgivning.

VISO's virksomhed vil omfatte hele socialområdet og specialundervisningsområdet, og i det omfang, det er relevant for VISO's virksomhed, forudsættes det, at VISO samarbejder med funktioner og eksperter i andre sektorer, som fx arbejdsmarkedssektoren og sundhedssektoren.

DSI fremfører, at VISO skal revideres om to år.

Jeg ser ikke nogen grund til at fastsætte en bestemmelse om revision, hverken for hele eller dele af den samlede udmøntning af kommunalreformen.

De enkelte elementer i kommunalreformen skal ses og vurderes i sammenhæng. Der er derfor behov for en løbende vurdering af udviklingen, rammerne og samspillet mellem aktørerne på socialområdet.

Ud over at Socialministeriet løbende vil følge denne udvikling vil bl.a. de regionale udviklingsråd i en 4-årig periode have til opgave at vurdere kommunalreformens udvikling på social- og specialundervisningsområdet.

Endelig vil der specielt for VISO være en faglig bestyrelse, med repræsentanter fra brugerorganisationerne, der løbende følger udviklingen i VISO's virksomhed og som bl.a. udarbejder en årsberetning for VISO.

Eva Kjer Hansen

/Aksel Meyer